

2025-05-14

Utbildningsdepartementet

u.remissvar@regeringskansliet.se

u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss: Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan, SOU 2025:8 (U2025/00202)

Sveriges Psykologförbund önskar lämna yttrande över rubricerat betänkande från Utbildningsdepartementet.

Övergripande synpunkter

Psykologförbundet delar helt utredningens uppfattning att trygghet och studiero är avgörande för att elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen i skolan. Det är också rimligt att som utredningen eftersträva ett helhetsgrepp för att främja en skola med förutsättningar att erbjuda just trygghet och studiero till eleverna. Samtidigt kan förbundet konstatera att betänkandet – liksom en rad andra utredningsbetänkanden på skolan område som presenterats under våren – i huvudsak innehåller lagtextändringar och förslag som är repressiva till sin karaktär och som sammantaget innebär ett skifte mot en mer auktoritär skola.

Forskningen säger entydigt att det som skapar trygghet i skolan är sammanhang och goda relationer. Men de verktyg som lyfts fram i betänkandet eftersträvar inte trygga relationer utan mer att fastställa en maktordning med utökade möjligheter för skolan att vidta disciplinära åtgärder. De ändringar som föreslås i skollagen kring avstängning eller flyttning av elever under längre tidsperioder än i dag, är bara några exempel på detta. Psykologförbundet menar att förslagen, om de genomförs, riskerar att leda till mer otrygghet och sämre studiemiljö för många elever.

Enligt Psykologförbundet är det väsentligt att förslagen i betänkandet balanseras med insatser som är inriktade på relationsbyggande i skolan. **Den mest effektiva vägen till detta är att stärka elevhälsan i sitt nuvarande uppdrag.** I skolverksamheter där elevhälsan får förutsättningar och resurser att arbeta i enlighet med lagstiftningen är resultaten på elevers lärande och långsiktiga välbefinnande mycket goda. Dessa verksamheter erbjuder också eleverna en god och trygg skolmiljö.

I elevhälsan förenas flera yrkeskompetenser för att stödja elevers lärande, utveckling och välbefinnande, genom att i första hand bygga in nya arbetssätt och rutiner i organisationen i samarbete med rektor, lärare, elever och vårdnadshavare. Dess

primära fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete är centralt för att öka möjligheterna för elevernas framgång både i och utanför klassrummet. Elevhälsan ska därutöver ha beredskap att arbeta med åtgärdande vårdinsatser – vilket den också gör i dag med bland annat stödsamtal av kuratorer och IF-utredningar av psykologer – även om detta inte är tänkt att utgöra en central del av uppdraget.

Framgångsfaktorn i ett hälsofrämjande och förebyggande angreppssätt, är att man adresserar potentiella problem innan de uppstår genom att skapa en skolmiljö som främjar både lärande och välmående – inte bara för vissa, utan för alla elever. Att elevhälsan fokuserar på skolmiljön är snillrikt av flera skäl. Det är väl dokumenterat att den enskilt viktigaste faktorn för barns framtida hälsa och förutsättningar att lyckas i livet är att klara skolan. Det är även ett kostnadseffektivt sätt att arbeta – mycket kan åstadkommas för många elever med små medel.

Ett viktigt sätt att stärka elevhälsan är att underlätta överföringen av kunskap om hur man bygger en effektiv elevhälsa från huvudmän där det fungerar väl, till de som ännu inte kommit lika långt.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Per Johansson
Samhällspolitisk strateg